

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárás Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁP:

Égész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.

Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:

BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felélős szerkesztő: **Dr. CZIFRÁK JÁNOS.**

Főmunkatárs: **STERN HUGÓ.**

Kiadó:

A Vendékvédelmi Magyar Közművelődési Egyesület.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztéségi közlemények a lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petítor egyszerű hirdetésnél 20 fill., többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.

Nyiltér sora 50 fillér.

A második hadikölcsön.

5 $\frac{1}{2}$ és 6%-os járadékok.

Másodszor fordul a kormány a nemzethez kölcsönért. Az első hadikölcsön 1170 millió koronás imponáló összege után ismét a nemzet áldozatkészségére apellál, amint legutóbb Németország is második állami kölcsön útján teremtette elő a hadviseléshez szükséges tőkét. Amint Németországban a második hadikölcsön jegyzése eddig még nem tapasztalt eredménytelenség végződött, úgy nálunk is minden előfeltétel megvan arra, hogy az új hadikölcsönünk jegyzési eredménye valóra váltsa azokat a reményeket, melyeket a pénzügyminiszter a kölcsön jegyzéséhez fűz.

Ma talán még kedvezőbb a helyzet egy hadikölcsönre, mint volt az elsőnek emittállása idején. Ma egyes iparágakban nagy konjunktura van, a gyárak és vállalatok átalakították üzemüket a háború és a hadsereg céljaira s most teljes üzimmal dolgoznak, úgy hogy az az összeg, amely az első kölcsön kibocsátásakor az állampénztárba vándorolt, ismét visszakerült a forgalomba. Az élénk ipari konjunktura igen nagy pénzforgalmat idézett elő s ez a pénz elsősorban abból az összegből került ki, amelyhez az állam az első hadikölcsön révén jutott.

A fényes ipari konjunktura mellett a mezőgazdasági termények igen magas áron való értékesítése szintén egyik kedvező előfeltétele az új kölcsön sikerének. Az agrárcikkek drága áron való eladása a termelőket nagy készpénzkészlethez juttatta s ezek az összegek részint a pénzintézeteknél vannak kamatozó takarékpénztári betét gyanánt, részint odahaza rejtegetik őket. Óriási összegeket képviselnek a mezőgazdasági terményekért befolyt pénzek s ezen főlegesen a tőkék egy tekintélyes része remélhetőleg az új hadikölcsön-kötvényekben keres majd elhelyezést, annál is inkább, mert már közelebb vagyunk az új aratáshoz, mint voltak az első kölcsön kibocsátásakor.

Nemrégiben jelentek meg az összes hazai bankok és takarékpénztárak mérlegei. Ezekből kitétni, hogy az egész első hadikölcsön mindössze kétszáz és egyhány millióval csökkentette a betétállományt. Az általános pénzügyi helyzet is azt mutatja, hogy az első hadikölcsön már teljesen meg van emésztve. Az új hadikölcsönt higgadt megfontolás és az összes mérvadó pénzügyi faktorokkal való beható tanácskozás után bocsátja most ki a pénzügyminiszter s minden bizonynyal összes pénzintézeteink még fokozottabban fognak az új kölcsön elhelyezésén dolgozni s ezt nemcsak a

kedvező saját pénzügyi helyzetük, hanem az általános kedvező pénzügyi helyzet fogja nekik ma még könnyebbé tenni, mint tette az első kölcsön kibocsátásánál.

A közönség minden rétege pedig — úgy, mint az első hadikölcsönnél — most is kivessi e hazafias akcióból a maga részét. Reméljük, hogy mindenki sietni fog, hogy a kölcsönkötvények megszerzésével segítségére legyen a kormánynak ama eszközök előteremtésében, amelyek dicső küzdelmünk győzedelmes befejezésére mulhatatlanul szükségesek.

Mint a felhívásokból kitűnik, a magyar királyi pénzügyminiszterium május 12-től 26-ig bezárólag nyilvános aláírássra bocsát:

1. Hat százalékkal kamatozó adómentes állami járadék-kötvényeket, az első hadikölcsönrel azonos alapon és feltételek mellett. Ezek aláírási árfolyama, ha a jegyzés alkalmával az egész összeg befizetettik, 97 korona 50 fillér; ha pedig a prospektusban megjelölt részletekkel kedvezmény vétetik igénybe, 98 korona.

Ezen árfolyamokat alapul véve és arra való tekintettel, hogy a kötvénytulajdonosok már május 1-től kezdődőleg élvezik a kamatokat, míg az egy összegben való befizetésnek csak május 12. és 26. között kell megtörténnie, ezen állami kötvény 6.22% kamatozást ad.

A 6%-os hadikölcsönkötvények — az első hadikölcsönhöz hasonlóan — szabad és zárt cimetekben kerülnek kibocsátásra. Azoknak, kik a zárt kötvényeket 5 $\frac{1}{2}$ éven át megtartják, kivánatukra 97.50 árfolyamon vásárolt kötvényeiket legkésőbbben 1921. évi november hó 1-én teljes névértékben 100 koronával, tehát 2 $\frac{1}{2}$ % nyereséggel visszafizeti, miáltal a hozadék 6.60%-ra emelkedik.

2. Számos oldalról megnyilvánul óhajunk eleget teendő, a magy. kir. pénzügyminiszterium ugyancsak május 12-től 26-ig bezárólag ezenkívül 5 $\frac{1}{2}$ %-kal kamatozó adómentes állami járadék-kötvényeket is bocsát aláírássra.

E kötvényekből, melyeknek szelvényei június és december hó 1-én esedékesek, zárolt cimetek nem adhatnak ki. A kibocsátási árfolyam 90.80-ban van megállapítva, mit alapul véve, ez az 5 $\frac{1}{2}$ %-os papír tulajdonképpen 6.08%-ot jövedelmez. E járadékok kamatozadéka valamivel csekélyebb ugyan, mint 6 százalékos kölcsönkötvényeké, de tekintetbe veendő, hogy a magyar kir. pénzügyminiszterium e cimeteket 10 éven belül visszafizetésre sem fel nem mondhatja, sem kisebb kamatozása értékpapirokra ki nem cserélheti. A 6.08 százalékos kamatozás tehát 10 évre feltétlenül bizto-

sítva van, míg a 6 százalékos hadikölcsönkötvényeket a magyar királyi pénzügyminiszterium az aláírási felhívásban fenntartott jogánál fogva már 6 év múlva, vagyis legkorábban 1921. május hó 1-től kezdve felmondhatja.

Igen fontos továbbá az a körülmény is, hogy a kötvénytulajdonosok, a 90.80 koronás jegyzési árfolyammal szemben több mint 9 százalékos tőkényereségben részesülnek, ha a pénzügyminiszterium a tizedik évben fentközlített jogával élve, a papirokat névértékben való visszafizetésre felmondja, mire normális gazdasági viszonyok beállta-va kilátás van. Ugyanez okból az 5 $\frac{1}{2}$ %-os kölcsönkötvényeknél — a magas kamatozáson felül — jelentékeny árfolyamemelkedés is várható.

Az államkötvények kibocsátásának előnyös feltételei alkalmat nyújtanak mind azoknak, akik készpénzüket és megtakarított, vagy később rendelkezésükre jutó tőkéik számára hosszabb időre változtatlanul előnyös kamatozást óhajtanak biztosítani, hogy elsőrendű befektetésű papírra tegyenek szert. Ha emellett tekintetbe vesszük azt az indokot, amely a kormányt e kölcsön felvételénél vezérli, úgy mindenki, aki a jegyzésben vagyonai erejéhez mérten részt vesz, kettős célt ér el, egyrészt saját anyagi érdekeit szolgálja, másrészt pedig megfelel ama kötelességének, melyet a haza minden fiától méltán elvár.

Hű szövetségességünk, a német birodalom népe a második hadikölcsön kibocsátásának fényes eredményével bizonyosságát adta annak, hogy mire képes egy nemzet összetartása.

Jegyezzük tehát mi is mindnyájan a hadikölcsönt és tegyünk mi is tanúságot a nagyvilág előtt hazafias készségünkről és gazdasági erőnkről.

A rokkant katonáért.

A magyar társadalom lelkiismeretének és szíves indulatainak kapuján kopogtatunk olyan érdek szolgálatában, amely valóban a legbüszköbb figyelmünkre méltó és amelynek lelkiismeretes felkötése: becsületbeli tartozása mindnyájunknak és az egész magyar társadalomnak.

A magyar anyák ép testtel, él lélekkel, minden szervük teljes épségében küldik szívük virágját, küldik fiaikat a csatamezőre: a nemzet megszentelt javainak védelmére. Az ifjú férfiak és szép családok előrehaladottabb kora fejei, apák, fiúk, deli testvérek mint dalás levették mennek az öldöklő harcba. Észak dűlő hordáival szemben, küzdenek halálmegvető bátorsággal s a magyar katonák híre betölti a világot és becsületet szerez a magyar népnek.

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szíves megújítását.

De hajh, hányan esnek áldozatul a borzalmas harcnak, a nemzeti becsület csatáerén, hányan maradnak ott szétronsolt testtel, kihűlt tetemük elvegyülve a földdel, elgázolva a rohanó tömegektől, elrutitva és összeitörpva száguldó paripák vasszerű körmei alatt: megmenne a becsület, de otthagynak drága életüket! És ismét hányan vannak, akik csonkán, bémán, félkarral, félállbal vagy épségüknek és egészségüknek még súlyosabb foglyokozásáért kerülnek vissza családjukhoz az öldöklők küszölemből!

Megremeg a szívünk és reszket a lelkünk, amidőn ezekre gondolunk. És megilletődve kérjük: adhatunk-e annyit s tehetünk-e annyit ezekért a hősökért, a mi csak távolról is kárpótolhatná őket és családjaikat azokért a súlyos áldozatokért, melyeket ők a nemzetért és mindnyájunkért hoztak?

Ez a kérdés a magyar társadalom lelkiismeretének és a magyar nemzet becsületbeli tartozásának kérdése s a kérdés súlyához, mindnyájunk hazafias önértetéhez és katonáink honnöntő vitézi tetteihez méltóan kell foglalkoznunk vele.

Az elesett hősök özvegyeiről és árváiról az állam fog gondoskodni. De a rokkant katonákról való gondoskodás, az állam mellett a magyar társadalom lelkiismeretbeli kötelessége. — Az állam gondoskodásának vannak természetesen korlátai, holott a társadalom hálfája megnyilatkozik az élet minden terén s határátlan lehet, mint a szív világa, amely most harmonikusan összefogta a magyarságot a fenyegetett haza szeretetében.

Nem arról van szó, hogy alamizsnát avagy kegyadományokat juttassunk a rokkant hősöknek. Munkát és foglalkozást kell biztosítani számukra, amiből tisztességesen, zavartalan önértettel megélhetnek. Tisztes egzisztenciát kell juttatnunk azoknak a férfiaknak, akik a testi épségüket, a kezüket, a lábukat, vagy az ép egészségüket adták oda a hazának. — Iróztató látvány volna az, a csalátlábú, békékező hőst ott látni az utcáson, a mint kolduskényeren tengeti életét. El kell hártanunk azt a szegényt, amely ily megdöbbentő látvány borítaná a nemzet arculatát, s olyan helyzetet kell teremtenünk, hogy a rokkant katonák keserűség nélkül s fölemelt fejjel és büszkén mutathasson a mankójára; ezt a hazáért szereztém, de a haza sem feledkezik meg az ő hűség és fiáról.

Felkérjük a nagy gazdasági üzemek tisztelt igazgatóit, a nagy gyárak és mindenrendű hivatalok fejeit, a népes egyesületek, körök és társulatok intézői: felkérjük a bíratos osztályt, a nagy- és középbirtokok tulajdonosait, bérlőit és kezelőit: felkérjük a magyar kereskedelem intéző tényezőit, az ipari műhelyek gazdáit és a jótékonyági szervezetek előjáróit: nézzenek körül a maguk hatáskörében, abból a tiszteletreméltó szempontból, hogy hány rokkant hősnak adhatnak helyet és kenyeret, tisztes munkát, foglalkozást, polgári egzisztenciát?

Gondoskodni fogunk róla, hogy a rokkant katonák különböző tanfolyamokon mindenféle ügyességet elsajdításának s csonka kézzel is tudtadjanak dolgozni és hasznos munkát végezni.

Egáltalán azzal a kérelemmel fordulunk minden magyar emberhez, tegyen annyit a rokkant hősek érdekében, amennyi erejétől és körülményeitől csak kitélik. És felkérjük mindazokat, akiket fonnyalt nagyjában felsorolni szerencsések voltak, hogy hazafias hajlandóságukat kegyeskedjenek közölni velünk. Kérjük különösen, amennyire lehetséges, számszerűen is feltüntetni, hány rokkant katonának megszerkedik munkát és alkalmazást biztosítani, mert csak amaz adatok alapján, amelyekhez ily módon jutunk, lehetünk abban a helyzetben, hogy rendszeresen megszervezzük a rokkant katonákról való gondoskodást, amelynek sikeres és kedvező megoldását hazafiai és humánus szem-

pontok, önértetünk, hálánk és elemi kötelességünk egyaránt sürgetik.

De hazafias kérelemről szólnunk eddig, holott valójában meggyőződésünk az, hogy itt kérelemre nincs is szükség. Mi csak az iniciatívát ragadjuk meg s odaállítjuk országos szervezetünket a nemces cél szolgálatába, azzal a legmélyebb meggyőződéssel, hogy csak meg kell pengetni a hurr, és a magyar szív és a magyar társadalom lelkiismerete nagyszerű viszhangot fog adni a mi kezdeményezésünkre. És mindenképp vállaltat buzgóságából a rokkant hősökön való gondoskodás méltó ahhoz az áldozatkészéghez, amelyet ők tanusítanak: a nemzet elévülhetetlen javainak és a nemzet becsületének védelmében.

Hazafias üdvölettel Josipovich Géza s. k. a magyar vörös-kereszt egyetelnőkhelyettese. Apponyi Albert s. k. a rokkant katonákat és a háborúban elesett harcok családjaikat segítő bizottság elnöke. A rokkant katonákat gyámolító és elhelyező iroda (Budapest, VI., Andrassy-ut 8. sz. a.) működését megkedvelte és a rokkant ügyre vonatkozó minden kérdésben készséggel áll az érdeklődők rendelkezésére.

E felkeszavakkal fordul a Vörös Kereszt vezetősége a magyar társadalomhoz. Nem alamizsnát, de kenyeret, megélhetést kérünk a háború rokkantjai részére. Ne várjunk mindent az államtól, minden járás, minden község fordítson gondot arra, hogy elhelyezze a saját embereit. Mit keresen az a szegény megrokkant vend ember valahol a magyar Alföld falujában, itthon, ahol született, ahová szive nőtt, itt adjunk neki állást, megélhetést. A falusi bírói, kézbesítői stb. stb. tiszteket ezekre kell ruházni, hogy kenyerük legyen, mert kiérdemelték a haza hálját e névtelen hősök.

A muraszombati Vörös Kereszt a járási rokkant ügy rendezéséhez szükséges teendők megbeszélése végett pénteken tartott értekezletet, ahol a megjelentek lelkesedéssel ajánlták fel szolgálataikat a Vörös Keresztnak. Ezzel tehát megindul járásunkban is a mozgalom a rokkantak érdekében, mely a Vörös Kereszt agitálását ismerve, hiszünk, hogy eredményes is lesz.

A vármegyei rokkantsegélyző, bizottságba a muraszombati Vörös Kereszt részéről ifj. Horváth Pál elnök és dr. Vályi Sándor titkár lettek kiválasztva.

Gondoljunk mindennap arra, hogy aratásig kell megélnünk a mult évi terményünköböl, azért minden rendelkezésünkre álló földet műveljünk meg.

H I R E K.

— **Előléptetés.** Kettős előléptetésben részesült Junkuncz Sándor muraszombati állatorvos. Ő felsége a király főállatorvossá léptette elő, a IX. fizetési osztályból a VIII-ba. De nemcsak polgári hivatásának lelkiismeretes betöltését érte utazal a jól megérdemelt jutalom, hanem katonai szolgálatait is fényes elismerésben részesültek, mert egyidejűleg a 20. honvéddadosztály állatorvos főnökévé nevezett ki. Talpig egész embert ért a kettős kitüntetés, ki polgári életében a komoly kötelesség teljesítését, a becsületes munkabírás példaképe, ime 9 hónapi katonáskodás alatt is, mely időnek nagyrészt harctéren töltötte el, fényesen állta meg helyét s megszerezte magának az örvendetes előléptetést.

— **Haza a szabadságról.** Schweitzer Jenő kir. járásbíró, ki 3 heti szabadságot Abbáziában töltötte, hazaérkezett s átvette hivatala vezetését.

— **Szabadságon.** Dr. Pollák Henrik tart. főorvos, tótkereszturi körorvos, ki 9 hónapon át teljesített a harctéren orvosi szolgálatot, szabadságra hazaérkezett.

— **Előléptetés.** Ő felsége a király Hertelendy Kálmán muraszombati szolgabíró tart. hadnagyot főhadnaggyá léptette elő.

— **A hazafias néptanító.** Tán tulzás van a cimben, mert hazánkban a tanító fogalma egyet jelent a hazafisággal. Ez a derék gárda a magyar nemzeti érzést erős kézzel veti el a serdülő gyermekek szívébe s a dicseretes munka eredményesen nyilvánul a magyar kultúra terjedésében. Ezeket a sorokat egy derék járásbeli tanító, Ádám János kézteli velünk megírni, akinek hazafias működését ismerjük a keze alól kikerült tanítványok magyarosodásában, most a háború alatt pedig fokozott buzgalommal szolgálja a magyar kultúra és a magyar jótékony ügyét. A háború alatt kis körzetében az alábbi gyűjtéseket eszközölte szép eredménnyel:

1914. augusztus hóban a tanítók hátmardottait gyámolító alapra 40 K 70 f, szeptember hóban a muraszombati vörös keresztnek 56 K 6 f, 1915. január hóban cigarettá muraszombati vörös keresztnek 8 K 32 f, hadsegélyző itatópapírra 4 K, hadifoglyok segélyezésére 9 K 90 f, Augusztus gyorssegélyre (gyűrű eladásból) 40 K, 50 darab hűségjelvény és 20 drb gyűrű eladásból a hadsegélyző hivatalnak 85 K, és a mostani gyűjtés 22 K, összesen 276 K 78 f gyűjtött össze, ezenkívül 30 kgr. szederlevelet küldött, melyet növényekkel gyűjtött össze. Most pedig az alábbi szép sorok kisérletben 22 K 08 f küldött be a muraszombati Vörös Kereszthez a Muraszombatban ápolat sebesültek részére dohánnyra.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Hadseregünk *naggyőzelmé* által felvilanyozva, előadást tartottam növédekemnek e győzelem fontosságáról, azután stétküldtem őket a községbe azt hirdetni és egyuttal ennek öröme gyűjteni a muraszombati kórházban ápolás alatt levő katonák dohányszükségeiknek némi fedezésére.

A gyűjtés eredményéről növédekem ma, azaz május 8-án, évszáz napján beszámoltak és az eredményt 22 K, az az huszonkettő koronát egyidejűleg postautalványon küldöm, az adakozók névsorát pedig bátorodom csatolni a célból, hogy esetleg ha a Szerkesztő ur szükségét látna annak, azt közölni szives volna.

A gyűjtéshez hozzájárultak: Ádám János és neje 2 kor., Vadász Gyizella 1 kor. 52 fillér, a II. és III. oszt. növédek 1 kor. 42 fillér, Mesics Miklós, Ferkó János — 1 kor., Mesics Ferencz né 50 fill., Forjanics János, Vidonya Ivánné, Merkl Mátyás, Gombóc József 114. hsz., Ferkó Ferencz, Szollár György, Szollár Mihályné, Bertalanics Péter, Sükár József, Ferkó Józsefné, Czelez István 40—40 fillér, Rajszár József, Markovecz Mátyás, Vertics István, Mesics Józsefné 30—30 fillér, Pozvég István, Griszbacher Ferencz, Donosa József, Markocs János, Menciahr József, Kovács Frigyes, Prem Ferencz, Gombóc Rozi, Forjanics Mari, Frumen Sándor, Horváth Ferencz, Gombóc János, Bokán Istvánné, Gaber Ferencz, Küplén Mátyás, Hajdinyák János, Gombóc István 44. hsz., Hüll István, Marics Mátyásné, Norcsics Forjanics Anna, Bokán Györgyné, Bokán Ferencz, Gombóc Róza, Szabó Ferencz, Ferkó Mátyásné, Huszár András, Marics István, Récek Mihályné, Czelez Sándor, Siltár Ferencz, Ficzko Ferencz, Grah Istvánné, Czelez Mátyás, Czelez Lujná 20—20 fillér, Potocsnyek István, Potocsnyek Mihály, Ivanics Mátyás, Vidonya István, Kúzmics Teréz, Stesz Ferdinánd, Hajdinyák Mari, Ivanics János, Prelec Regina, Vratosa Antalné, Merkl Ferencz, Szollár Józsefné, Lovenyák András, Récek Iván, Sabeler Alojza 10—10 fillér, Wolf János, Hajdinyák Mátyásné 12—12 fillér, Markocs János, Bacscics Ferencz 6—6 fillér, Récek Jánosné, Ivanics János 4—4 fillér, Gombóc István 2 fill., összesen 22 korona.

— **Ünnepi istentiszteletek** sorrendje a helybeli izraelita templomban. Folyó hó 18-án és 19-én, kedden és szerdán este fél 8 órakor, szerdán és csütörtökön délelőtt 10 órakor kezdődik az istentisztelet. Az előbbi napon német nyelvű, az előbbin pedig a halottakról való megemlékezés alkalmasából magyar nyelvű hitszónoklat lesz.

— **Battyánd a hősök emlékéért.** Battyánd község hazafias képviselőtestülete Herczeg Ede körjegyző indítványára egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a községnek a háborúban elesett hősei emlékére egy márvány emléktáblát állít fel, melyre a hazáért elesett harcosok neveit véseti. Reméljük, a község hazafias elhatározása példát statuál járásunk többi községeinek is.

A tavaszi járványok ellen főerőnk a tisztaság. Minden hely, ahol a közönség megfordul, tartózkodik, tiszta, takarított legyen. A tisztaság megüli a betegségek csiráit.

— **Lóbecslés Muraszombaton.** A muraszombati járás területén kedden volt a lóbecslés, a amelyen azokat a lovakat vizsgálták meg, amelyeknek tulajdonosai a lórevizálásunknál való osztályozás ellen kárterítési igényt jelentett be. A bizottság a főszolgabíró előnklete alatt községenként 3-3 képviselőtestületi tag és 1-1 községi tisztviselő közreműködése mellett működött. A szombathelyi huszárezred részéről Szily főhadnagy jelent meg.

— **Hadi kölcsönjegyzés.** Ország-szerte nagy lelkesedéssel indult meg a hadikölcsön jegyzés. Átérzi kötelességét mindenki s a kivívott nagy győzelmek csak lelkesítik, csak buzdítják az embereket s siet mindenki megenni hazafias kötelességét. A muraszombati pénzügyintézeteknél már nagyban folynak a jegyzések s a két muraszombati pénzügyintézet az uttal is fényesen oldotta meg feladatát. A Muraszombati Takarékpénztár első alkalommal 150.000 koronát, most pedig 100.000 koronát jegyeztet, míg a Mezőgazdasági Bank az első hadi kölcsönre 100.000 koronát jegyezni, ezuttal pedig ismét nagyobb összeget fog jegyezni.

— **Hir Przemislből.** Sokan várják nehéz szorongó szívvel a hiradást Przemisl elcselével fogságba került övéikről, egy egy hir nagy örömet jelent az aggódóknak. Ma érkezett sürgöny Tóth Kálmánhoz, polgári iskolánk tanárhoz, fivérértől, Tóth Ede bányamérnökötől, ki mint zászlós vitézzel élte át a vár elesését, értesíti érte aggódó fivérért, hogy él s meggy Szibériára fele...

— **Az orosz fogságból.** Gerlits Elek szentgáthárdi szolgabíró, — ki korábban Muraszombaton volt szolgabíró, — tartalékos hadnagy január 29-én orosz hadifogságba jutott s most küldött értesítést hollétéről. A március 20-án feladott levél csaknem 6 hétig jött -Csitából. Csita 12 ezer lakosból bíró város a transbaikali tartományban, az Amur vidékén. Mandzsuria és Mongólia szomszédságában. Az élénk kereskedelemmel bíró városka a tengerszine felett 550 méter magasságban fekszik s klímája mégis enyhébb, mint a nyugatnak ugyanazon szélességi fok alatt fekvő helyei. A városon keresztül futó Jagoda folyó, mely az Amurba ömlik, sok kiöntést csinál, mely miatt az enyhébb időszakban rengeteg légy és

szunyog van ott. Gerlits Elek, kinek fogságba jutásakor kisebb löku lábfagyása volt, most már teljesen egészséges.

— **Iskolából a harctérre.** A szobahelyi főgymnasium VIII-ik osztályának diákjai ez évben korábban tették le az érettség vizsgát, hogy azok, kik alkalmasnak találattak, katonai kötelességüknek eleget tehessenek. Az intézet legjobb tanulói között foglalt helyett Darvas Pál, Darvas Mórna, a muraszombati izraelita hitközség kántorának fia is, ki tanulmányait kiváló eredménnyel végeztén, bevonult katonának, követvén fivérért, Darvas Aladárt, a Muraszombati Takarékpénztár tisztviselőt, aki már korábban bevonult.

— **Triesti általános biztosító társulat** (Assicurazione Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12. A „Közgazdaság” rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazione Generali), e legnagyobb legzdagab és legérgebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérlegel a társulat mindenkiné, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb kézségessé szolgál. Az intézet elhagad: élet-, tűz-, szállítvány-, íveg- és betéres elteni biztosításokat. Követelt: továbbá: jegibiztosításokat a Magyar jég- és víztorbiztosító r. t., baleset- és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset elteni biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, elutalajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikasztáselleni biztosításokat és versenylovak, telivérké és egyéb értékesebb tenyészlátok biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság, valamint áru- és utpodgyártásbiztosításokat az Európa-áru- és podgyártásbiztosító részvénytársaság számára. A muraszombati ügynökség: Muraszombati Mezőgazdasági Bank R.-T. és Hartner Géza.

— **A hadikölcsön kötvények átvehetők.** Az első hadikölcsön jegyzés kötvényei a Muraszombati Takarékpénztárba és Muraszombati Mezőgazdasági Bankba már megérkeztek s az intézeti helyiségekben a kapott elismervények ellenében átvehetők.

Vitéz katonáink életüket és vértüket áldozzák a hazáért, kishitű az, aki pénzét nem meri a hazának kölcsön adni.

— **Hadi beszedek.** A honvédelmi minisztérium Hadsegélyező Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lelkemésítő beszédeket, amelyek a háború óta legkiválóbb államférfiak, főpapaink, tudósaink, írónk és politikusaink tartották a nyilvánosság előtt, az országos Hagsegélyező Bizottság felvolásai sorozatán. A hazafias, igaz magyar szellemű áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül becsek. Gondolatokban gazdag, gyönyörű munka valamennyi; a közönség jól teszi, ha a tizifilés füzeteit megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradóan emlékei lesznek e füzetek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly megható módon egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek Az Általános Beszerzési és Szállítási R. T. utján (Budapest, V., Kádár-utca 4.) rendelhetők meg, de kaphatók a dohánypótdésekben is. A befolyó tiszta jövedelmet a háborúban elesett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvai javára fordítják.

— **A Vörös Félhold jelvényei.** A Vörös Félhold művészi kivitelű jelvényei iránt ország-szerte nagy érdeklődés mutatkozik. Miután technikailag lehetetlen minden egyes érdeklődőnek az általa kívánt példányt postán elküldeni, ennél fogva az Országos Bizottság, mely Budapestben az Ország-házban székel, kéri vidéki városaink hazafias kereskedőit, hogy megfelelő mennyiségű jelvényt a bizottság utján beszervezzen, ók vállalkozzanak azoknak kiszolgáltatására, akik a török-magyar testvériségnek ezt a szép jelvényt felüzni ohajtják. A bizottság öt kilogi terjedő postacsomagban bérmentve küld jelvényeket mindenkiné, aki a kért mennyiségnek darabonként egy korona árat előre beklüdi.

A szerkesztésért felelős: Dr. Vályi Sándor.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazione Generali)

f. évi április hó 14-én tartott 83-iki rendes közgyűlésen terjesztettek be az 1914. évi mérleg. Az előltnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1914. december 31-én érvényben volt életbiztosítási mérlegösszeg 1.295.816,63 — koronát tettek ki és az év folyamán bevett díjak 57.686,190 korona és 74 fillére rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartéka 20.917,413 korona és 91 fillérről 419.031,016 korona 88 fillérré emelkedett. Az életbiztosítottak osztalék-alapja 8.041,461 korona 38 fillért tesz ki. A tüzbiztosítási ágban, beleértve a tükör-íveg biztosítást, a díjbételei 19.394.853,956 korona biztosítási összeg után 32.885,788 korona és 77 fillér volt. A betérbiztosítási ágban a díjbételei 1.873,080 korona 84 fillére rugott. A szállítványbiztosítási ágban a díjbételei kitett 7.566,223 korona 43 fillért. Kárókat a társaság 1914-ben 48.992,434 K 88 f. és alapítási óta 1.212.012,598 K 53 f. fizetett ki. Ez összegből hazánkra 244.624,706 K 27 f. esik. Részvényenként 500 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékai és alapjai, melyek az idei áttalások folytán 456.949,184 K 97 f-ről 490.984,656 K 23 f-re emelkedtek, a következő elósrangú ériékekben vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 108.383,641 K 09 f. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 59.112,928 K 90 f. 3. Letébe helyezett értékpapírokra adott kölcsönök 8.214,629 K 07 f. 4. Értékpapírok 257.435,899 K 59 f. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 42.255,393 K 72 f. 6. Tárca váltók 421,637 K 44 f. 7. Készpénz és az intézet követeléseit a hitelezők követeléseinek levonásával 5.160,526 K 42 f. Összesen 480.984,656 K 23 f. Ezen értékből 90 millió korona magyar értékre esik.

Itt az idő, most vagy soha, jegyezzétek hadikölcsönt!

Dunántuli Helyi Érdeku Vasut Részvénytársaság.

506/1915. szám.

Meghívó

a „Dunántuli Helyi Érdeku Vasut Részvénytársaság”-nak 1915. évi május hó 29-én (huszonkilencedikén) szombaton délelőtt 1/2-ll (féltizenegy) órakor Budapest, II., Szilágyi Desz-tér 1. szám alatt (II. emelet) tartandó

RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1914. évi mérleg végleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hovaforrítása iránt.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentés iránt.
4. Határozat a beruházási tartalékalap igénybevétele tekintetében.
5. Határozat a forgalomszabályozási egyezmény és egységs üzletkezelési szerződés tárgyában.
6. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása 3 évre.
7. Az igazgatóság, végrehajtó-bizottság és felügyelő-bizottság járandóságainak megállapítása egy évre.

Budapest, 1915. évi május hó 8-án.

Az igazgatóság.

Kívont az alapszabályokból: Azon részvényesek, akik a közgyűlésen részt venni kívánnak, kötelesek részvényeiket a nem járt részvényekkel együtt **Budapestben:** a „Magyar leszámítoló- és pénzáltaló-bank”-nál (V., Dorottya utca 6.), vagy a „Magyar Általános Hitelbank”-nál (V., József-ter 2.), vagy **Berlinben:** a „Credner Bank”-nál, vagy **Dahlem bei Berlin**-ben: a „Centralbank für Eisenbahnerwerte”-nél, vagy **Münchenben:** a „Bayerische Vereinsbank”-nál, vagy **Mm Frankfurtban:** a „Dresdner Bank”-nál legkésőbbben a közgyűlés megtartása előtt **8 nappal** letenni.

Az államkincstár, a megyék, a városok és községek, valamint O. cs. és kir. Fensége Albrecht löherceg örökösei és herceg Esterházy javainak kormányzósága ezen kötelezettség alól fel van mentve.

Minden szabályszerűen letett egy részvény egy szavazatra jogosít.

Használjunk

HADIPÓSTABÉLYEGET!

LELKI FEGYVER

Hadbavonult evang. katonáink és itthonmaradt hiveik használatára.

Igen csinos fekete vászon kötésű könyvecske, mely csekély 40 f.-ért kapható BALKANYIERNŐ üzletben!

Köhögés

rekedség,
elnyájkasodás,
hurut és görcsös
köhögés ellen.

MILLIÓK

hasznádják a Kaiser-féle Mell-Karamel-
lák három fenyővel. **6100** közj. hit.
bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól
igazolja biztos hatásukat.

Kellemes ízű csukorkák **csomagoként 20
és 40 fillér, dobozban 60 fillérért**
kapható Muraszombathban **Dr. Bölcés Gyula**
gyógyszertárában.

Egy óra reklámképen

Aki ingyen akar egy órát,
még hozzá elegáns precíz órat,
urak vagy hölgyek részére válasz-
tás szerint írjon azonnal az =
**Uhrenhaus Fr. Schmidt Prag,
Weinberge.**

Levél a harcterről.

Rituper Alajos muraszombati
lakatos mester a nagyérdemű
közönséget a harcterről
kiadóhivatalunk által tiszte-
lettel értesíti, hogy

Lakatos műhelyt

megfelelő és képzett erők-
kel teljes üzemében fenntartja
épület munkákat, ajtó és ablak vasalást,
vasrácszatokat, takaréktűzhelyeket, szóval
minden e szakbavágó munkát elvállal.

Kerékpár javításokat

szakszerűleg végez és azoknak alkatrészeit
eladásra egyenként is raktáron tartja.

BUDAPEST és **KIS ÚJSÁG**
apórhirdetési levelezőlapok kaphatók
Balkányi Ernő papírkereskedésében Muraszombath.

**A vasúthoz járó
ut világitási**

ügye — sajnos — még
máig sincs megoldva,
de azért Ön pompásan
világíthat, ha vesz egy
„Heliophor-Gold-Export”
jól világító villamos

zseblámpát!

Vakító fényt adó zseblámpák a
legtartósabb s legegánsabb kiví-
telben! **Alkatrészek egyenként
is kaphatók.** A legjobbnak elis-
mert a „Heliophor” elemek leg-
olcsóbb árban elárúsítása:

Balkányi Ernő Muraszombath.

— Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt
annak szives megújítását.

VASVÁRMEGYE**LEIRÁSA**

népszerű füzetesceks iskolai és magán célra,
a vármegye több iskola III. osztályába
bevezetett tantárgya. **Ára 20 fillér.** Kap-
ható **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papír-
kereskedésében, Muraszombathban.

Horgony-thymol-kenőcs.
Könnyebb ételízeséknél, a tyútot és agát
sebeknél. Árja: kor. — 80.

Horgony-Liniment. Capelol
compos.
a Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalommentes befűrésztől és húléseknél, rheumától,
kövérségtől stb.
Árja: kor. — 80, 140, 2—.

Horgony-vas-albuminát-festvény.
Veszélytelenül és ártalmatlanul.
Árja: kor. 140.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban vagy követ-
lenül borszerződésből
Dr. Uichter „Az arany országhoz”, címűt, gyűj-
szertárakból, Prága I, Elisabethstrasse 5.

Előfizetők ingyenes
hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetők ingyenes
hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-,
liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg-
és porcellánkereskedése. Férfi és női cipő
raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF bábsütő és mézeskalácsos.

ANTAUER FERENCZ uri és női cipész-
mester Közép-utca.

BENKÓ JÓZSEF Szállodája az „Elefánt”-hoz.

BITTERMANN TIVADAR borbély és fodrász.

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női cipész,

DITTRICH GUSZTÁV bádgos, vizsgazolt
acetylen gázszerelő.

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

ERNST SÁNDOR kalapos-mester.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-,
liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg
és porcellánkereskedése.

FLISZÁR JÓZSEF épület- és butorasztalos.
Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legolcsóbb be-
vásárlási forrás. Fő-utca.

HEMER IGNÁCZ deszka-, faszén-, mész-,
ciment- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szecskavágó
gépek árusítása

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

KALCHBRENNER és NÁDAI

bornagykereskedése, Gróf Szapáry-utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipész.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész,
ciment és eternit pala árusítás.

NEMECZ JÁNOS vaskereskedő, nagy raktár
varrógép-, kerékpár és mindennemű gazda-
sági gépekben.

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

POSZTL JÁNOS órás és ékszerész.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős.

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJOS épület- és műlakatos,
kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely.
Kerékpár raktár.

SIFTAR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JÓZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

WOLFARTH LAJOS ép. mérnök Mező-utca.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester
Szombathely.

GOLOUB ISTVÁN kereskedő Alsómarác.

GROSZ SAMU vendéglős Úrdomb.

GROSZ MÓR vegyeskereskedő Felsőlendva.

GENUR KÁROLY vendéglős Felsőlendva.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Kőhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Sip-u. 5.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHÁR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

KÜHÁR JÓZSEF vas- és fűszerkereskedése
Felsőlendva.

MOI.NAR ZSIGMOND „Emke Kávéház,”
Komárom.

OBÁL JENŐ gőzmalom tulajdonos Perestő.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

PRESZLER VICTOR „Hungária Kávéház”
Komárom.

SÁVEL JÁNOS vendéglős Kisszombath.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Kőhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMER JÓZSEF vendéglős Felsőlendva.

TITÁN ISTVÁN vendéglős Radkersburg.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Mártonhely.

VLAJ FERENCZ vendéglős Rónafő.

VOGLER JÓZSEF savanyúvíz tulajdonos
Bad Radéin.

ZRINSZKY ISTVÁN gépkovács Alsómarác.